

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ**

Виконала: здобувачка другого
(магістерського)
рівня вищої освіти групи бзУА
спеціальності 281 «Публічне управління
та адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»

Голіченко Д. І.

(прізвище та ініціали)

Керівник Проніна О.В.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,

д. держ. упр., професор

_____ **Вікторія ФІЛІПОВА**

« _____ » _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Голіченка Дмитра Івановича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Публічне адміністрування місцевого розвитку.

керівник роботи Проніна Оксана Володимирівна, к. держ. упр., доцент.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 435-с

2. Строк подання студентом роботи грудень 2025 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, міжнародні соціологічні дослідження.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Теоретичні основи публічного адміністрування місцевого розвитку. Аналітична оцінка практики публічного адміністрування місцевого розвитку. Напрями вдосконалення публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 8 таблиць.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Оксана ПРОНІНА, доцент</i>	<i>16.09.2025 р</i>	
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Наталія КРЕТОВА, провідний фахівець</i>		

7. Дата видачі завдання 16.09.2025 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	<i>16.09.2025-19.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи	<i>20.09.2025-24.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
3.	Написання I розділу	<i>25.09.2025-14.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
4.	Написання II розділу	<i>15.10.2025-28.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
5.	Написання III розділу	<i>29.10.2025-16.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	<i>17.11.2025-23.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
7.	Оформлення роботи	<i>24.11.2025-26.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	<i>27.11.2025-06.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	<i>08.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
10.	Захист роботи в ЕК		

Здобувач _____ Дмитро ГОЛІЧЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ Оксана ПРОНІНА

АНОТАЦІЯ

Голіченко Д. І. Публічне адміністрування місцевого розвитку – Рукопис. Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Херсонський національний технічний університет. Хмельницький, 2025.

У дослідженні обґрунтовано актуальність публічного адміністрування місцевого розвитку в умовах децентралізації та трансформації системи публічного управління в Україні. Доведено, що зростання ролі територіальних громад, розширення їхніх повноважень і фінансової самостійності зумовлюють необхідність підвищення ефективності управлінських рішень, інституційної спроможності органів публічної влади та узгодженості міжсуб'єктної взаємодії на місцевому рівні. Проаналізовано наукові підходи до трактування публічного адміністрування, співвідношення категорій «державне управління», «публічне управління» і «публічне адміністрування», а також концептуальні підходи до розуміння місцевого розвитку як комплексного соціально-економічного та інституційного процесу.

Здійснено комплексну аналітичну оцінку зарубіжних моделей і практик публічного адміністрування місцевого розвитку на прикладі країн Європи та постсоціалістичного простору. Виявлено ключові інституційні, процедурні й фінансові чинники результативності місцевого розвитку, зокрема поєднання автономії місцевого самоврядування з підзвітністю, ресурсну відповідність повноважень, стратегічну інтегрованість політики та сервісну орієнтацію управління. Обґрунтовано, що ефективні моделі ґрунтуються на чіткій процедурній регламентації, фінансовій самодостатності громад, розвитку міжмуніципальної співпраці та застосуванні програмно-цільових і проєктних інструментів.

Визначено особливості адаптації міжнародних і європейських стандартів місцевого розвитку в Україні, зокрема положень Європейської хартії місцевого самоврядування, та окреслено напрями підвищення спроможності громад у контексті багаторівневого врядування, прозорості, підзвітності й участі громадян. Запропоновано комплексний підхід до вдосконалення публічного адміністрування місцевого розвитку шляхом поєднання організаційно-практичних і нормативно-правових інструментів, розвитку територіальної ідентичності, місцевого брендингу, партнерських форм взаємодії та цифровізації управлінських процесів.

Зроблено висновок, що зарубіжний досвід має використовуватися як джерело концептуальних і прикладних рішень для модернізації механізмів

публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні з урахуванням національних особливостей і сучасних викликів.

Ключові слова:

публічне адміністрування, публічне управління, місцевий розвиток, децентралізація, територіальні громади, місцеве самоврядування, інституційна спроможність, багаторівневе врядування, міжмуніципальна співпраця, європейські стандарти, Європейська хартія місцевого самоврядування, стратегічне планування, державно-приватне партнерство, територіальна ідентичність, місцевий брендинг, цифровізація публічного управління, нормативно-правове забезпечення, сталий розвиток територій.

ANNOTATION

Golichenko D. I. Public Administration of Local Development – Manuscript. Master's Thesis in Speciality 281 "Public Management and Administration". Kherson National Technical University. Khmelnytskyi, 2025.

The study substantiates the relevance of public administration of local development in the context of decentralization and transformation of the public administration system in Ukraine. It is proven that the growth of the role of territorial communities, the expansion of their powers and financial independence necessitate the need to increase the efficiency of management decisions, the institutional capacity of public authorities and the coherence of inter-subject interaction at the local level. The scientific approaches to the interpretation of public administration, the correlation of the categories "state administration", "public administration" and "public administration", as well as conceptual approaches to understanding local development as a complex socio-economic and institutional process are analyzed.

A comprehensive analytical assessment of foreign models and practices of public administration of local development using the example of European countries and the post-socialist space has been carried out. Key institutional, procedural and financial factors of local development effectiveness have been identified, in particular the combination of local government autonomy with accountability, resource adequacy of powers, strategic policy integration and service orientation of management. It has been substantiated that effective models are based on clear procedural regulation, financial self-sufficiency of communities, development of inter-municipal cooperation and the use of program-targeted and project instruments.

The peculiarities of adapting international and European standards of local development in Ukraine, in particular the provisions of the European Charter of Local Self-Government, are identified, and directions for increasing the capacity of communities in the context of multi-level governance, transparency, accountability and citizen participation are outlined. A comprehensive approach to improving public administration of local development is proposed by combining organizational, practical and regulatory instruments, developing territorial identity, local branding, partnership forms of interaction and digitalization of management processes.

It is concluded that foreign experience should be used as a source of conceptual and applied solutions for the modernization of public administration mechanisms for local development in Ukraine, taking into account national characteristics and modern challenges.

Keywords:

public administration, public management, local development, decentralization, territorial communities, local self-government, institutional capacity, multi-level governance, inter-municipal cooperation, European standards, European Charter of Local Self-Government, strategic planning, public-private partnership, territorial identity, local branding, digitalization of public administration, regulatory and legal support, sustainable development of territories.

ЗМІСТ

Вступ.....	9
Розділ 1. Теоретичні основи публічного адміністрування місцевого розвитку	12
1.1. Публічне адміністрування місцевого розвитку в системі наукових досліджень публічного управління	12
1.2. Зміст і структурна характеристика механізму публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні.....	26
Висновки до розділу 1	35
Розділ 2. Аналітична оцінка практики публічного адміністрування місцевого розвитку.....	37
2.1. Зарубіжні моделі та практики публічного адміністрування місцевого розвитку.....	37
2.2. Адаптація міжнародних і європейських стандартів місцевого розвитку в системі публічного адміністрування України.....	47
Висновки до розділу 2	56
Розділ 3. Напрями вдосконалення публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні.....	58
3.1. Оптимізація організаційно-практичних механізмів публічного адміністрування місцевого розвитку.....	58
3.2. Розвиток нормативно-правового забезпечення публічного адміністрування місцевого розвитку.....	69
Висновки до розділу 3	80
Висновки	81
Список використаних джерел	84

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що в умовах децентралізації влади та трансформації системи публічного управління місцевий розвиток набуває статусу одного з ключових пріоритетів державної політики. Посилення ролі територіальних громад, розширення їхніх повноважень і ресурсної самостійності об'єктивно актуалізують проблему ефективності публічного адміністрування на місцевому рівні, оскільки саме від якості управлінських рішень, інституційної спроможності органів публічної влади та узгодженості механізмів взаємодії залежить соціально-економічний розвиток територій і рівень життя населення. За таких умов публічне адміністрування місцевого розвитку постає не лише як практична діяльність органів влади, а як складний багатоаспектний феномен, що потребує ґрунтовного наукового осмислення.

Аналіз наукових публікацій свідчить, що проблематика публічного управління та адміністрування, децентралізації, регіонального і місцевого розвитку широко представлена у працях вітчизняних і зарубіжних учених. У дослідженнях розглядаються питання теорії публічного управління, механізмів державного регулювання територіального розвитку, інституційних засад місцевого самоврядування, а також особливості впровадження європейських стандартів управління на місцевому рівні.

Різні аспекти розвитку регіонального управління, вплив децентралізації на розвиток держави й територіальних громад, вдосконалення організаційно-методологічних засад управління місцевим і регіональним розвитком та деякі суміжні питання публічного адміністрування досліджуваної сфери були предметом наукової розвідки таких вчених як: В. Авер'янов, М. Ажажа, О. Алтуніна, А. Артеменко, О. Батанов, І. Безена, Ю. Битяк, Т. Білозерська, К. Бліщук, О. Бобровська, І. Бовсунівська, Г. Васильченко, В. Величко, Н. Верхоглядова, Ю. Воробйов, П. Ворона, В. Воронкова, Н. Гавкалова, В. Галуцько, Ю. Гридасов, М. Грузд, Ю. Гусєв, М. Дрогомирецька, О. Дрозд,

О. Євсюкова, Н. Єременко, Я. Жовнірчик, О. Загороднюк, О. Замрій, О. Звіздай, А. Зеніна-Біліченко, П. Клименко, М. Коваленко, М. Ковалів, А. Кожина, К. Колесникова, Н. Колісніченко, В. Колпаков, Н. Комар, І. Костенок, В. Костицький, В. Круглов, В. Курило, В. Лексин, К. Лопатюк, М. Лошицький, С. Майстро, М. Максименюк, Я. Малик, Л. Малюга, А. Манжула, В. Мельник, О. Митяй, Т. Мінка, Ю. Напалкіна, Д. Нехайчук, О. Нижник, О. Никифорук, А. Новак, І. Олініченко, Ю. Оніщик, І. Парасюк, О. Петришин, І. Попова, Т. Пушкар, О. Ременяк, В. Рильська, С. Рудейчук, Л. Самелюк, О. Світовий, І. Семигуліна, С. Серьогін, М. Сидор, А. Собакар, В. Соколов, Л. Сорока, В. Стадник, Є. Таран, В. Удовиченко, В. Філіппова, В. Федоренко, Р. Фесенко, Л. Чмирьова, І. Шаповалова, А. Швецов, Ю. Юнін, Н. Якимчук, І. Ярошенко та інші вчені.

Водночас, попри значний науковий доробок, проблема публічного адміністрування місцевого розвитку часто фрагментується між окремими напрямками досліджень, що ускладнює формування цілісного уявлення про його сутність, структуру та механізми реалізації в сучасних умовах України. Це обумовлює необхідність комплексного підходу до вивчення зазначеної теми з урахуванням публічно-управлінського та практичного вимірів.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування сутності публічного адміністрування місцевого розвитку та визначення напрямів його вдосконалення в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання низки взаємопов'язаних завдань, зокрема:

- проаналізувати теоретичні підходи до розуміння публічного адміністрування місцевого розвитку та визначити його місце в системі публічного управління;
- розкрити зміст, структуру та основні елементи механізму публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні;

- здійснити аналіз зарубіжних моделей і практик публічного адміністрування місцевого розвитку з метою виявлення релевантного для України управлінського досвіду;
- дослідити особливості імплементації міжнародних і європейських стандартів місцевого розвитку у вітчизняну систему публічного адміністрування;
- обґрунтувати напрями оптимізації організаційно-практичних та нормативно-правових механізмів публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні.

Об’єктом дослідження є система публічного адміністрування місцевого розвитку.

Предметом дослідження виступають механізми публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, використання яких дало змогу забезпечити комплексність і логічну послідовність наукового аналізу. Зокрема, застосовано методи аналізу і синтезу для розкриття сутності публічного адміністрування місцевого розвитку, системний підхід для дослідження його структури та взаємозв’язків елементів, порівняльний метод для вивчення зарубіжного досвіду, а також формально-юридичний метод для аналізу нормативно-правового забезпечення відповідних управлінських процесів.

Структура дослідження зумовлена метою та завданнями роботи і логікою розкриття теми. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, а також списку використаних джерел.